

εις βάθος τὰ δύο βασικά συστατικά τῆς πεσταλοτσιανικῆς σχέσεως, ἤτοι ἡ ἀγάπη καὶ τὸ «οἰκογενειακὸν στοιχεῖον» μέσα εἰς τὸ σχολεῖον. Ἡ ἀγάπη εἶναι «στάσις ζωῆς» τοῦ παιδαγωγοῦ καὶ δὲν εἶναι ἀμιγῆς συναίσθηματικὸν γεγονός.

Εἰς τὸ β' κεφ. ἐκτίθεται ἡ «Σχესιοδυναμικὴ Παιδαγωγικὴ» ἡ ὁποία εἰσάγεται ὑπὸ τοῦ Συγγραφέως καὶ προτείνεται ὡς ἱκανὴ νὰ ἀνυψώσῃ τὸ σύγχρονον σχολεῖον εἰς τὸ ὕψος τῶν ἀπαιτήσεων τῆς σχολῆς. Ἀφοῦ ἀρχικῶς ἐμφανίζεται ὡς ἀνάγκη ἡ διαπροσωπικὴ ἐπικοινωνία, ἐπισημαίνεται ἐν συνεχείᾳ ἡ ψυχολογικὴ καὶ παιδαγωγικὴ τῆς ἀξία. Ὡς ἀπαραίτητοι δὲ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀνθησιν τοιούτων σχέσεων ἐν τῷ σχολείῳ θεωροῦνται οἱ συγκλίνοντες σκοποὶ τοῦ σχολείου ἄφ' ἑνὸς καὶ ἡ προσωπικότης τοῦ διδάσκοντος ἄφ' ἑτέρου.

Εἰς τὸ τρίτον, καὶ τελευταῖον, κεφάλαιον τονίζονται τὰ σύγχρονα κοινωνιολογικὰ δεδομένα, τὰ ὁποῖα, ἐνῶ ἐμποδίζουν τὴν πραγμάτωσιν ἐνδὲς σχολείου διανθρωπίνων παιδαγωγικῶν σχέσεων, συγχρόνως δηλοῦν ἐντόνως τὴν ἄμεσον ἀνάγκην τῆς κοινωνίας δι' ἐν τοιοῦτον σχολεῖον, προκειμένου αὕτη νὰ ἐπιβιώσῃ ὡς παιδευτικὴ μονάς.

Εἰς τὸν ἐπίλογον, τέλος, ὁ συγγραφεὺς διευκρινίζει ποῖα ἐκ τῶν στοιχείων τῆς παιδαγωγικῆς σχέσεως θ' ἀκολουθήσουν τὸν ροῦν τῆς φθορᾶς ἐντὸς τῆς ραγδαίως ἐξελισσομένης κοινωνίας μας καὶ ποῖα πρέπει ὀπωσδήποτε νὰ μὴν ἀλλοιωθοῦν προκειμένου νὰ σωθῇ τὸ ὀρθόδοξον τῆς Παιδαγωγικῆς σχέσεως.

Ἀκολουθοῦν πλουσιωτάτη βιβλιογραφία ἀναφερομένη κυρίως εἰς τὰς περὶ Πεσταλότσι συγγραφὰς καὶ πίναξ τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἀναφερομένων ὀνομάτων.

Ἐκφράζομεν τὴν εὐχὴν ὅπως ἡ ὑπὸ ἐξέτασιν πρωτότυπος καὶ πολῦτιμος διατριβὴ τοῦ Κοσμοπούλου μεταφρασθῇ τὸ δυνατὸν ταχύτερον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ μελετηθῇ ἐπισταμένως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐκπαιδευτικῶν ὄλων τῶν βαθμίδων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπιτυχάνουν εἰς τὸ ἔργων των καὶ θὰ ἰκανοποιοῦνται ἐξ αὐτοῦ ἐν ᾧ μέτρῳ προσπαθοῦν νὰ εὐρίσκωνται εἰς διαρκῆ ψυχικὴν ἐπαφὴν μετὰ τῶν μαθητῶν των. Διότι κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ συγγραφέως (σελ. 140) «δὲν ἔχομεν δυστυχῶς πολλὰς τάξεις εἰς τὰς ὁποίας τὰ παιδιὰ νὰ δύνανται νὰ ζήσουν καὶ νὰ εἶναι εὐτυχῆ». Ἡ ἐντολὴ τοῦ Πεσταλότσι: «Commencer par ouvrir le coeur de l'enfant» (Ἀρχίσατε μὲ τὸ ἄνοιγμα τῆς καρδιᾶς τοῦ παιδιοῦ, σελίς 81) εἶναι βαρυσήμαντος καὶ κατεπίγουσα διὰ πάντα ἐκπαιδευτικόν. Ἐν μέσῳ τῶν συγχρόνων ραγδαίων κοινωνικῶν ἐξελίξεων εἶναι ἀνάγκη νὰ διατηρήσωμεν τὸν προσωπικὸν χαρακτῆρα τῆς ἀγωγῆς, ἥτις ἀπειλεῖται ὑπὸ τῆς μαζοποίησης καὶ τοῦ τεχνοκρατικοῦ πνεύματος, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουν τὴν ἐποχὴν μας.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΧΑΡΩΝΗΣ

Παιδαγωγός

ΣΤΕΦ. ΕΜΜ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *Ραγιάδες*, Ἐπτὰ αὐτοτελῆ διηγήματα, Ἀθήναι 1971, σχ. 8μ. σελ. 51.

Εἰς τὰ διηγήματα τοῦ τεύχους ἐκτίθενται ἐπεισόδια τοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἐφέσου καὶ τῆς Τουρκοκρατουμένης Μικρᾶς Ἀσίας πρὸ τοῦ 1923.

Ἡ διήγησις ἐξεικονίζει μὲ ἐνάργειαν τὰς δυσχερεστάτας συνθήκας τῆς συμβιώσεως ὑποδούλων καὶ κατακτητῶν ὑπὸ τὸ φιλύποπτον, σκληρόν, αὐθαίρετον καὶ πρωτογόνως ὠμὸν καθεστῶς τῶν Ἀσιατῶν κυριάρχων καὶ περιγράφει ἀριστοτεχνικῶς τὴν εὐπροσχροστίαν καὶ τὴν ἰκανότητα τῶν θρησκευτικῶν ἡγετῶν τοῦ ὑποδούλου γένους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ ἐσχάτως ἀποθανὼν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος, διὰ τὴν ἐξέυρεσιν διέξόδων πρὸς ἐπιβίωσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου.

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

Π Ε Ν Θ Η

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΓΙΕΡΟΣ

Τὴν 21 Νοεμβρίου 1971 ἐπίλεκτον μέλος τῆς Ἑταιρείας Ἑλλήνων Φιλολόγων, ὁ Χαράλαμπος Γιερός, ὁμότιμος καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀπεχώρησε τοῦ κόσμου τούτου. Τέκνον τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ ὁ Γιερός, γεννηθεὶς τῷ 1887 εἰς τὴν Γωνιὰν τῆς Ἀρτάκης, μετὰ τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ριζαρεῖον Σχολὴν τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰ ἔτη 1903—1908 ἔχων Σχολάρχην τὸν Ἅγιον Νεκτάριον, οὗτινος ἡ ἐπίδρασις ὑπῆρξεν ἐντονωτάτη ἐπὶ τὸν νεαρὸν τρόφιμον. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν τῆς Ριζαρείου ὁ Γιερός ἐγένετο διδάσκαλος ἐπὶ τινα ἔτη εἰς σχολεῖα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ κυρίως εἰς τὰ Ἄδανα. Ἀκολουθῶς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλολογίαν, μετὰ δὲ τὴν ἀποφοίτησίν του διωρίσθη ὡς λειτουργὸς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ ὑπηρέτησεν ἐπὶ μακρὸν γενόμενος γυμνασιάρχης. Μετεξέπαιδευθῆ εἰς Λειψίαν καὶ Περούτζια εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, τῷ δὲ 1948 ἐξελέγη Κθηγητῆς τῆς Ἱστορίας τῆς Φιλοσοφίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης διδάξας μέχρι τοῦ 1958, ὅτε ἀπεχώρησεν ὡς Ὁμότιμος Καθηγητῆς αὐτοῦ. Συνέγραψε πλείστας μελέτας δημοσιευθείσας εἰς ἐπετηρίδας καὶ περιοδικά, εἰς αὐτοτελῆ δὲ βιβλία ἐξέδωκε τὰ ἀκόλουθα ἔργα : «Ἡ Μεταφυσικὴ καὶ ἡ ψυχικὴ ὀλόγησ παρ' Ἀριστοτέλει» «Κάντ : Προλεγόμενα εἰς πᾶσαν μέλλουσαν Μεταφυσικὴν» (Εἰσαγωγὴ, μετάφρασις, σχόλια). «Ἡ διὰ τῆς Φυσικῆς ἀνάπτυξις τῆς Μεταφυσικῆς τοῦ Λάϊμπνιτς». «Ἡ μοναδολογία τοῦ Λάϊμπνιτς (Εἰσαγωγὴ, μετάφρασις, σχόλια). «Ἀπὸ τοῦ Κάντ εἰς Φίχτε». Τελευταῖον δημοσίευσμά του ὑπῆρξεν «Ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς ἀνθρωπισμὸς», οὗτινος παρουσιάσις ἐγένετο εἰς τὸν «Πλάτων» ΚΒ (1970) σελ. 394.

Ὁ Γιερός ὑπῆρξεν οὐ μόνον φύσις φιλόσοφος καὶ ἐπιστήμων ἐγκρατῆς ἀλλὰ ἦτο καὶ ὡς ἄνθρωπος λίαν ἐνάρετος καὶ πολίτης ὑποδειγματικὸς. Ἦτο ἐκ τῶν δρώντων φιλόλων καὶ ἐξπροσώπησε τὴν Ἑταιρείαν Ἑλλήνων Φιλολόγων τῷ 1953 εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς Ὁμοσπονδίας τῶν Ἑταιρειῶν Κλασσικῶν Σπουδῶν ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας, ὅτε ἡ Ἑταιρεία ἐγένετο τὸ πρῶτον δεκτὴ ὡς μέλος τῆς Διεθνοῦς Ὁμοσπονδίας. Ὡς ὁμότιμος καθηγητῆς ὁ Γιερός ἀνέπτυξεν ἐντονον δρᾶσιν συγγραφικὴν καὶ ἐδίδασκεν ὡς τακτικὸς ὁμιλητῆς εἰς τὸ Λαϊκὸν Πανεπιστήμιον τῆς Ἑταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ, συμμετεῖχε δὲ ἐνεργῶς καὶ εἰς πολλοὺς Συλλόγους φύσεως ἐκπαιδευτικῆς, μέλος ζωντανὸν τῆς ἐκπαιδευτικῆς οἰκογενείας.

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ